Ïåðâàÿ ìàäü Ïåòðîïàâëîâñêîãî

23.06.2018 ã.

ÂÀÃÐÀÍ. Èñòîðèêî-êðàåâåä÷åñêéé âûïóñê ¹ 21 (134)
Ïåòðîïàâëîâñêéé çàâîä Ìàêñèìà Ïîõîäÿøèíà âîø¸ë â êñòîðèþ Ðîññèè, ïðåæäå âñåãî, êàê ìàäåïëàâèëüíûé. Îêîëî øåñòèäåñÿòè ëåò ä
À ñ êàêîé ðóäû íà÷èíàëîñü ìàäíîå ïðîèçâîäñòâî?
{hsimage}Ïðîøëî ïî÷òè äâà ãîäà ñî âðåìåíè ïîäïèñàíèÿ óêàçà î ðàçðåøåíèè ñòðîèòåëüñòâà çàâîäà, êîãäà â î÷åðåäíîì äîíîøåíèè â Ê
áîæèåþ, ñòðîåíèåì ê îêîí÷àíèþ ïðèõîäÿò".
À ìàäåïëàâèëüíîå ïðîèçâîäñòâî, "êîòîðîå õîòÿ ñòðîèòü óæå è íà÷àòû, òîêìî ïî íîâîñòè òåõ çàâîäîâ, çà íåèìåíèåì çíàþùèõ ëþäåé&hel
ìàäèïëàâèëåíîõ ïå÷åé è â ïîðÿäî÷íì ïðîèçâåäåíèè è óñòàíîâëåíèè ïëàâè ìàäè… íå ïîñëääîâàëî îñòàíîâêè èëè íàïðàñíîãî óáû
Âåäü íàäî áûëî íå ïðîñòî ïîñòðîèòü ïå÷è, à ïîñòðîèòü ñî çíàíèåì äåëà, íå ïðîñòî çàëîæèòü ðóäó â ïå÷è, à ðàññ÷èòàòü âåñü ïðîöåñ
áûê Ôåäîð ßêîâëåâ. È Ïîõîäÿøèí îá ýòîì ïðåêðàñíî çíàë.
Êàíóëëÿðèÿ óäîâëåòâîðèëà ïðîñüáó çàâîä÷èêà. Óæå 17-ãî íîÿáðÿ îíà äà¸ò óêàçàíèå Ïåðìñêîìó ãîðíîìó íà÷àëüñòâó ïîñëàòü ßêîâëå
À êàêèå ìàäåïëàâèëüíûå ïå÷è ñòðîèòü, êàêèì ïîðÿäêîì "ïî êà÷åñòâó òàìîøíèõ ðóä" ìàäü ïëàâèòü è "îáî âñåõ ê òîìó ïðèíàäëåæèñòÿ
(ÃÀÑÎ, ô. 24, ïï. 12, ä. 3125, ë. 153). Êàê âèäèì, îòåö è ñûí ßêîâëåâû ïðèíÿëè áîëüøîå ó÷àñòèå â ñòàíîâëåíèè Ïåòðîïàâëîâñêîãî çà
Ëþäè äëÿ îáó÷åíèÿ ïëàâêè ìàäè îòïðàâëåíû, ìàäåïëàâèëüíûå ïå÷è ñòðîÿòñÿ. Íî êàê æå ñ ðóäîé? Âåäü äâà ãîäà íàçàä à ìàäíûõ ðó
ýòî áûëà ðóäà íå ñ Òóðüèíñêèõ ðóäíèêîâ, à ìåñòíàÿ.
Ïîäòâåðæäåíèå ýòîìó ìû íàõîäèì â ðàïîðòå Åêàòåðèíáóðãñêîãî øêîëüíîãî ïîäìàñòåðüÿ Ïåòðà Ôåîôàíîâè÷à Ñîëîíèíèíà, êîòîðûé â 175
"Äåêàáðÿ 7-ãî ÷ëñëà îñìàòðèâàë ìäíîé ðóäíêê, ñîñòîÿùåé âûøå Ïåòðîïàâëîâñêîãî çàâîäà, ïîäëå ðå÷êó Êîëîíîâó, ïî òå÷åíèþ îíé íà ï
êîòîðîé â ìèíóâøåì 1759 ãîäó, âî âðåìÿ äîáû÷è æåëåçíîé ðóäû, ïîä îíîþ îêàçàëàñü â ãëóáü ìåäíàÿ ìÿõêàÿ ðàçáîðíàÿ ðóäà, êîòîðîé è
äèñòàíöèè íàçíà÷èòü åùå äðóãóþ òàêóþ æå äèñòàíöèþ, ÿ äðóãîé äèñòàíöèè, áåç îñîáëèâîãî óêàçà, íàçíà÷èòü íå ñìåë" (ÃÀÑÎ, ô
Ñóäÿ ïî âñåìó ýòî áûë îïêðîññêéé ðóäíêê. ×èñëî ìåäíûõ ïðèèñêîâ è êîëè÷åñòâî â íèõ ðóäû, âèäèìî, çàñòàâëëî çàäóìàòüñÿ Ïîõîäÿøèí
Ïåòðîïàâëîâñêîãî çàâîäà, äî îòêðûòèÿ Òóðüèíñêèõ ðóäíèêîâ.
22 ôåâðàëÿ 1760 ãîäà Áåðã-êîëëåãèÿ âûíåñëà ïîðåäåëåíèå: âçÿòü ó Ïîõîäÿøèíà "ñêàñêó" î êîëè÷åñòâå óæå ïîñòðîåííûõ äîìåí, ìîë
óêàçå Áåðã-êîëëåãèè îò 29 ôåâðàëÿ 1760 ãîäà î ïðèìèñêå ê Ïåòðîïàâëîâñêîìó è Òóðüèíñêîìó (Áîãîñëîâñêîìó) çàâîäàì ×åðäûíñêèõ
"...íà ðå÷êå Êîëîíîãå ïîñòðîåí íàçûâàìîé Ïåòðîïàâëîâñêîé çàâîä. Ïðè êîòîðîì èìåòñÿ äëÿ ïëàâêè ÷óãóíà âîäîäåéñòâóåìàÿ äîìíà îäíà, ä
ïå÷êè è îíûå ïå÷êè ñòðîåíèåì ïðèõîäÿò êî îêîí÷àíèþ. Äà ê òîìó åùå ïðåä áóäóùèì ñåãî ãîäà ëåòîì ïîñòðîèò îí ïðè òîì çàâîäå ìåäèïëàâ
Êàê âèäèì, Ïîõîäÿøèí óâåëè÷èâàåò êîëè÷åñòâî ìåäåïëàâèëüíûõ ïå÷åê â 2,5-3 ðàçà. Âûïîëíÿÿ óêàç Áåðã-êîëëåãèè, Êàíóëëÿðèÿ 1
æåëåçà ïÿòü ìîëîòîâ, è ìåäèïëàâèëåíûõ âîñåìü ïå÷åê âñåêîíå÷íî ïîñòðîèë è â äåéñòâî îíûå ïóñòèë íà ïîðäääëåíîíå Áåðã- êîëëåãèè
15 îá.). È óæå 26 èþíÿ Ïåòðîïàâëîâñêèé çàâîä âûïëàâèë ïåðâûå ïóäû ÷óãóíà. Âñåãî æå â 1760 ãîäó áûëî âûïëàâëåíî ÷óãóíà â øò
Âñïîìèì, ÷òî Ïîõîäÿøèíó áûëî âåëåíî ïîäàòü â Êàíóëëÿðèþ è Áåðã-êîëëåãèþ ðàïîðò, êîãäà íà÷åòñÿ âûïëàâêà ìåäè. È âîò 14 ìàÿ 176
ïðèëåæîå, îíîãî îòòà îîãî Ïîõîäÿøèíà, ñòàðàíèå, ñ íåìàëûì óîòðóáëåíèåì êàïèòàëà åâî, æåëåçîâîäîâåéñòâóåìîé è ìåäèïëàâèëåíîé
ìåäèïëàâèëåíîûõ..." (ÃÀÑÎ, ô. 24, ïï. 1, ä. 1677, ë. 323).
Òàê áûëî ñîîáùåíî î âûïëàâêå ïåðâîé ìåäè. Ïî÷åìó-òî Êàíóëëÿðèÿ íà ýòî ñîîáùåíèå îòðåàãèðîâàëà ñ îîçäàíèåì. Òîïëûêî 5 äåêàáðÿ, â
ñêîïëûêî ÷èñòîé øòûêîâîé ìåäè çàâîä ñìîæåò âûïëàâèòü â ãîä.
Íî 10 ýíâàðÿ 1762 ãîäà â Êàíóëëÿðèþ îò Êîïëêîïëûíèêîâà ïîñòóïèëî, â êîòîðîì íí ñîîáùèë, ÷òî "ìåäèïëàâèëåíûõ ïå÷êè íûíå ñî
ïðèáûòèÿ çàâîä÷èêà èç Ïåòåðáóðãà, òàê êàê õîòü áû òà ïå÷è è äåéñòâîâàëè, òî áåç Ïîõîäÿøèíà ïðîèçâåñòè ïðîáíóþ âûïëàâêó "íè
28 ýíâàðÿ â Êàíóëëÿðèþ ïîñòóïàåò äîíîøåíèå îò Âàñèëèÿ Ïîõîäÿøèíà, èç êîòîðîãî óçíàåì, ÷òî â 1761 è 1762 ãîäàõ çàâîä âûïëàâêè
Âàñèëèé Ïîõîäÿøèí ïðîñèò âûäàòü äåíüãè çà âûïëàâêåíîóþ ìåäü íàõîäÿøåìóñÿ â Åêàòåðèíáóðãåå ïîåðåíîìó ïðè ïèòåéíûõ ñáîðàõ, Â
Êòî æå ïåðåâîçèë â Åêàòåðèíáóðã ïåðâóþ Ïåòðîïàâëîâñêóþ ìåäü? Ýòî áûëè ðàáîòíèêè ñëóæèòåëÿ Ïåòðîïàâëîâñêîãî çàâîäà Ôåä
7-ãî ôåâðàëÿ îíà ïðèêàçûâàåò ïîñëàòü óêàç â Åêàòåðèíáóðãñêóþ êîíòîðó äåíåæíîãî äåëà è âåëåòü "...ïðèñëàíóþ ïðè âûøåïðèíá
óîïòðåáëåíèþ â äåëî ìîåòô, ïðèíÿòü âåðíû âåñîì...", à îïèòàòó ïðîèçâåñòè ïî 6 ðóáëåé çà ïóä - 2554 ðóáëÿ 65 êîïåêè.
Â çàêëþ÷åíèå, íàâåðíîå, îïæíî ñäåëàòü âûâîä, - òî ïððàÿ ìåäü íà Ïåòðîïàâëîâñêîì çàâîäå áûëà âûïëàâëåíà èç ðóáû ìåñòíîãî Ïîêðîâ
1759 ãîäà: "…ïî òå÷åíèþ ðå÷êè Êîëîíãè íà ïðàâîé ñòîðîíå, ðàññòîÿíèåì íàïðèìåð â ÷åòûð¸õ, à îò Ïåòðîïàâëîâñêîãî çàâîäà à 15
Åù¸ ìåíåå âåðîÿòíî, ÷òî Ïîõîäÿøèí èñïîëüçîâàë ðóäó äâóõ ìåäíûõ ïðèèñêîâ, îñîòðåíîûõ Ñîëîíèíèíùì î îêòÿáðÿ. Íàõîäëèñü îíè, ïðèìåð
òîìó âðåìåíè ðàñ÷èùåíîûõ äîðîã äîñòàâëÿòù ðóäó ñî ñòîëü äàë¸êèõ îò çàâîäà ïðèèñêîâ áûëî îâñùìà ïðîíáëàìàòè÷îí.
À äðóãèõ îñâèäåòåëüñòâîâàíîûõ ïîñëäíöàìè Êàíóëëÿðèè ê òîìó âðåìåíè ìåäíûõ ïðèèñêîâ áëèç Ïåòðîïàâëîâñêîãî çàâîäà, ñóäÿ ïî èç

Ìèõàèë ÁÅÑÑÎÎÎÂ.
Íà ôîòî: Íà ìåñòà íûíåøíåãî ïàìÿòíîãî çíàêà ñòîÿë äîì âèääåëüòà Ïåòðîïàâëîâñêîãî çàâîäà Ìàêñèìà Ìèõàéëîâè÷à Îîôîäÿøèíà. À ñàì çàâ
Ãàçåòà „Íàøå ñëîâî“ ¹ 26 | 22 èþíÿ 2018 ãîäà.